

הסביבה הכלכלית, מגמות ארוכות טווח
ואתגרים ליצוא הישראלי
البيئة الاقتصادية، التوجهات بعيدة المدى والتحديات
أمام التصدير الاسرائيلي
ועידת אלקאסמי

ד"ר קרנית פלוג, נגידת בנק ישראל | 17 באפריל 2018
د. كرנית فلوغ، محافظة بنك اسرائيل | 17 نيسان 2018

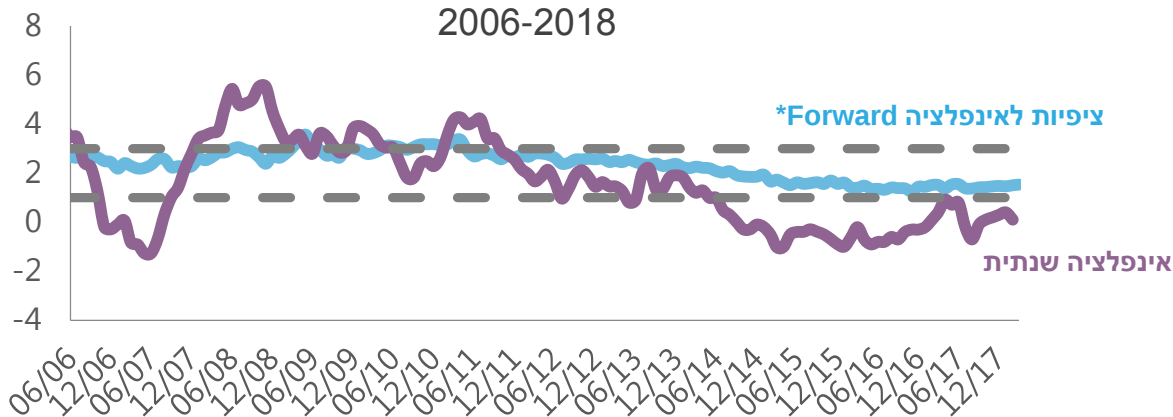

המצב המקרו כלכלי טוב

الوضع الاقتصادي الكلي جيد، بالنظر إلى الظروف الخارجية

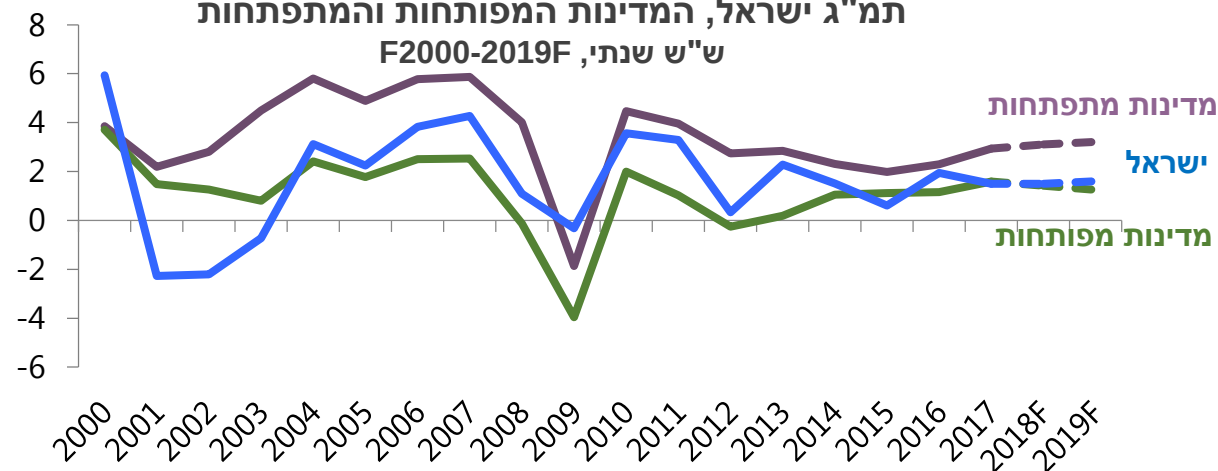
האינפלציה בפועל והציפיות לאינפלציה

2006-2018

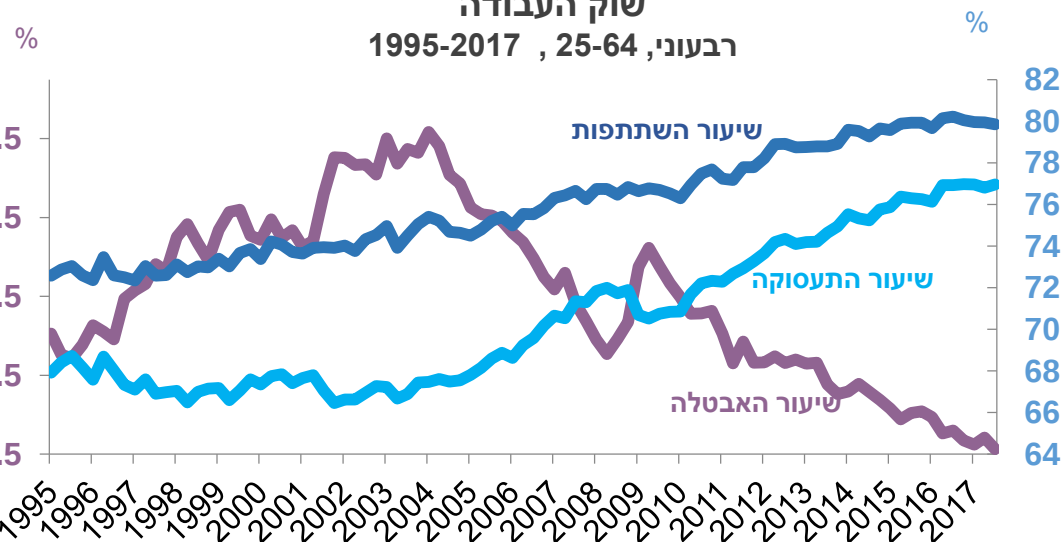

תמ"ג ישראל, המדינות המפותחות והמתפתחות

ש"ש שנתי, F2000-2019F

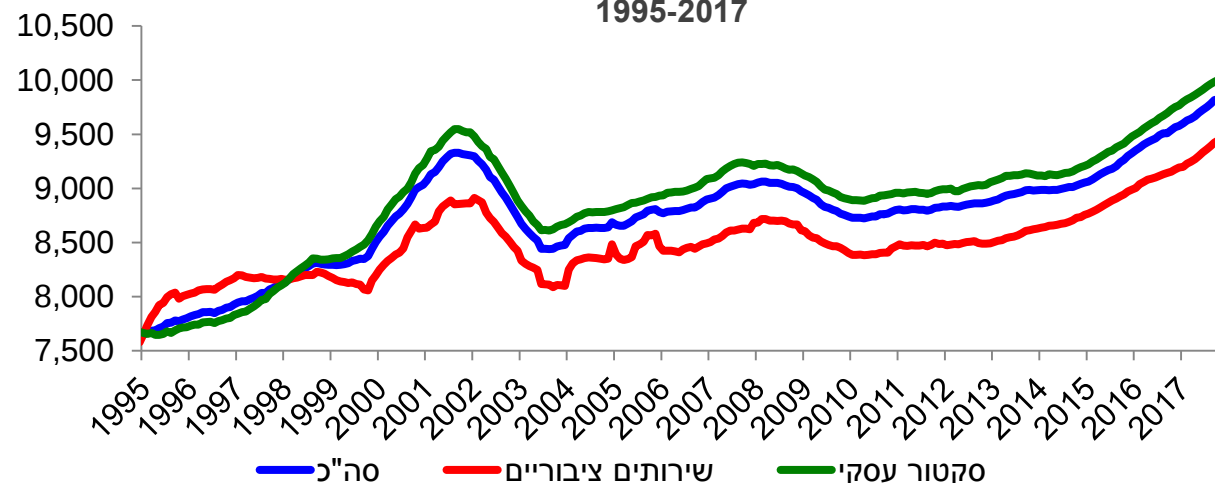

שוק העבודה
רבעוני, 25-64, 1995-2017

השכר הריאלי למשרת שכיר

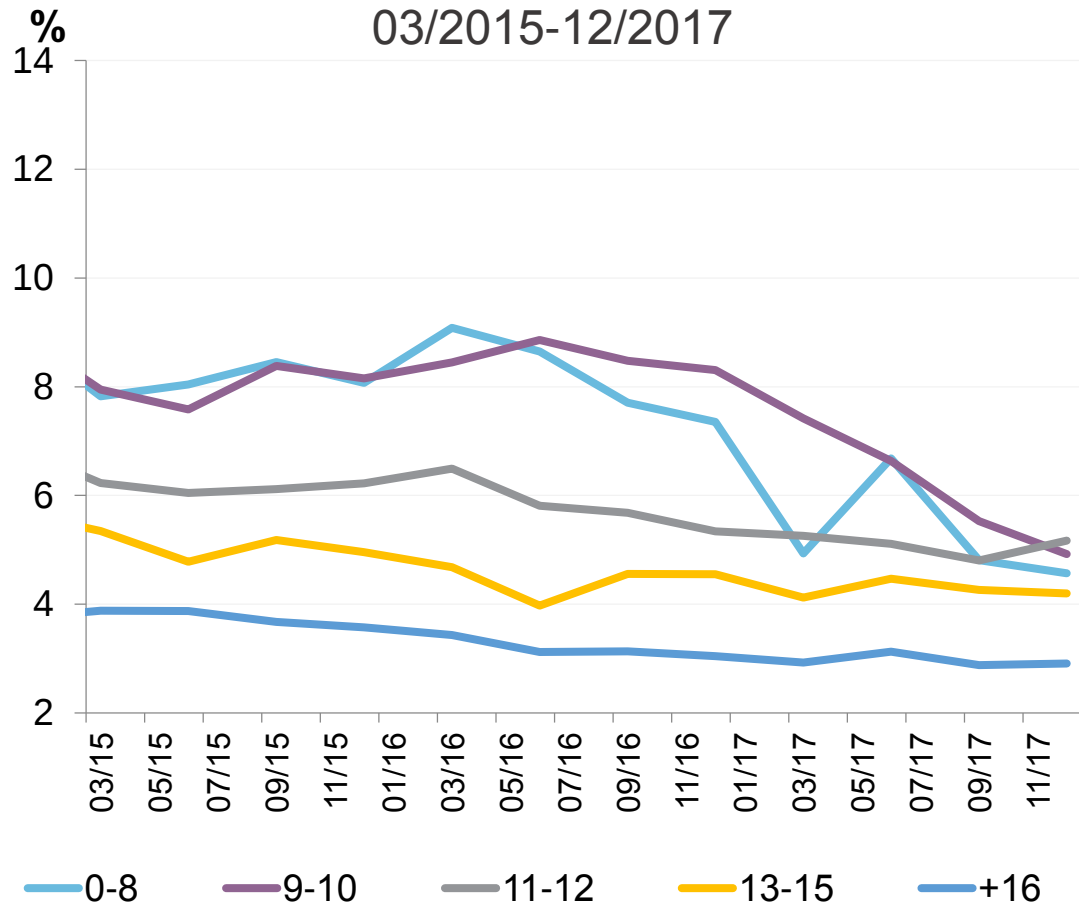
1995-2017

השיפור בנתוני שוק העבודה מקיף עובדים בכל רמות ההשכלה ובכל חלקי הארץ التحسّن في معطيات سوق العمل يشمل العمّال بكافة المستويات التعليميّة وكافة أنحاء البلاد

שיעור האבטלה לפי שנות השכלה

03/2015-12/2017

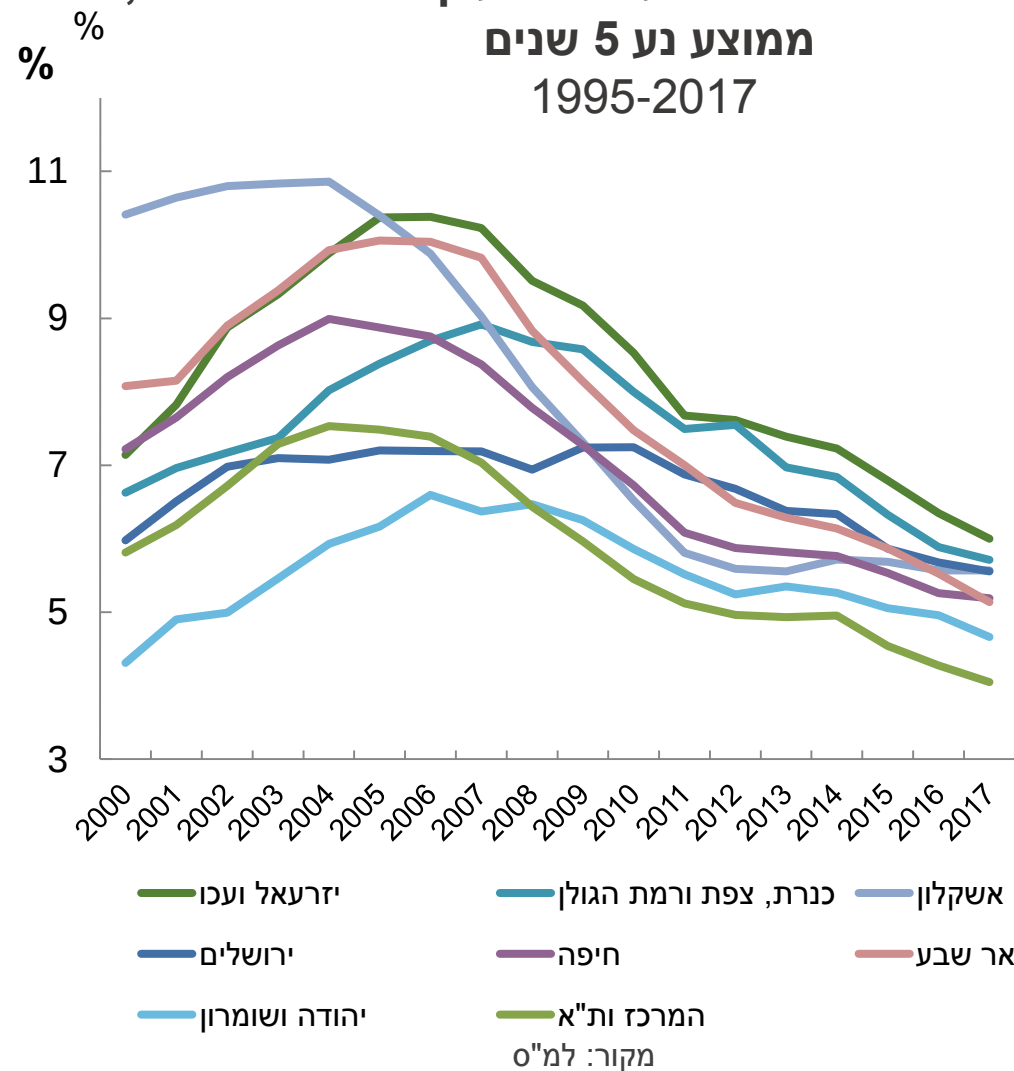

שנות השכלה

שיעור המובטלים בגילאי העבודה העיקריים לפי אזורים,

ממוצע נע 5 שנים

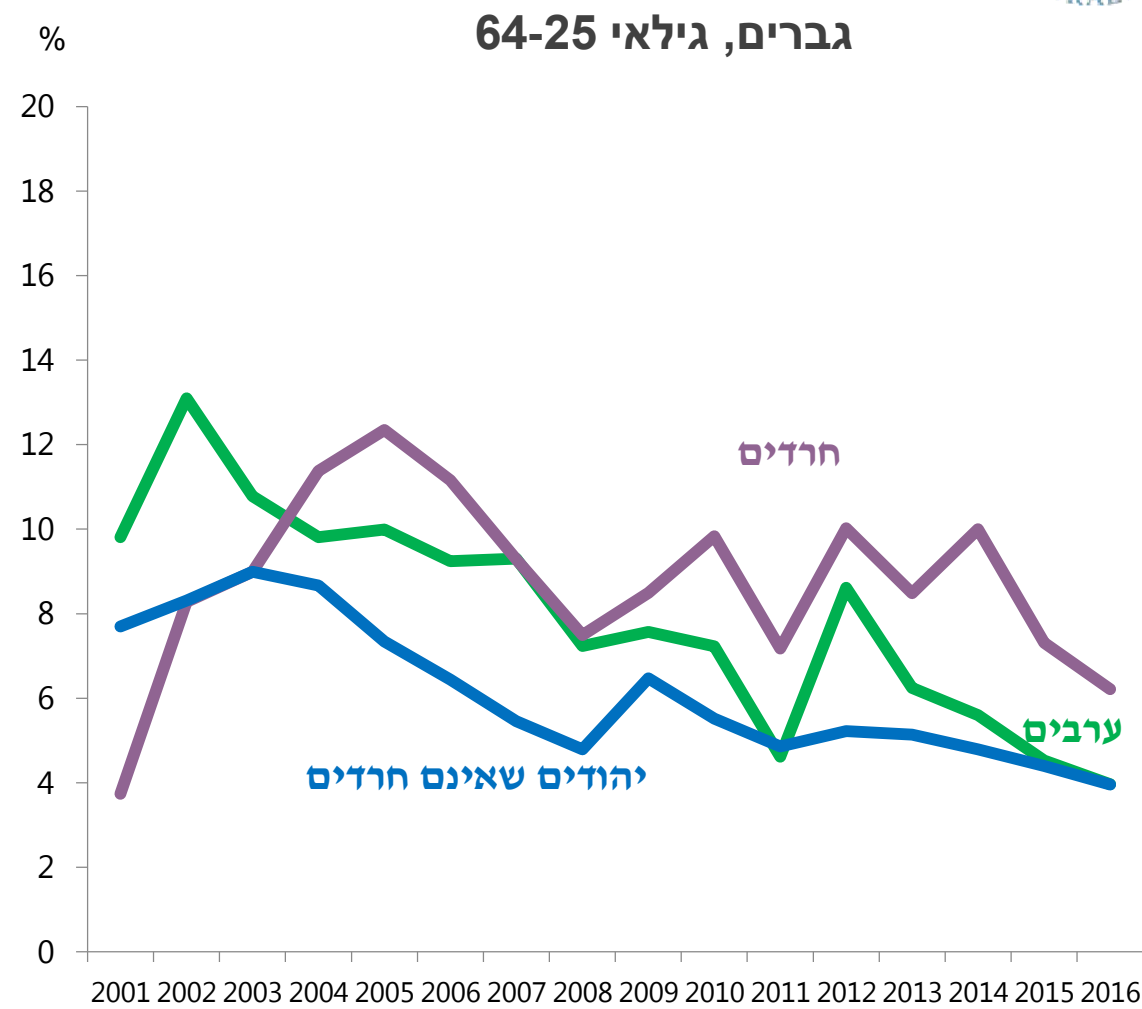
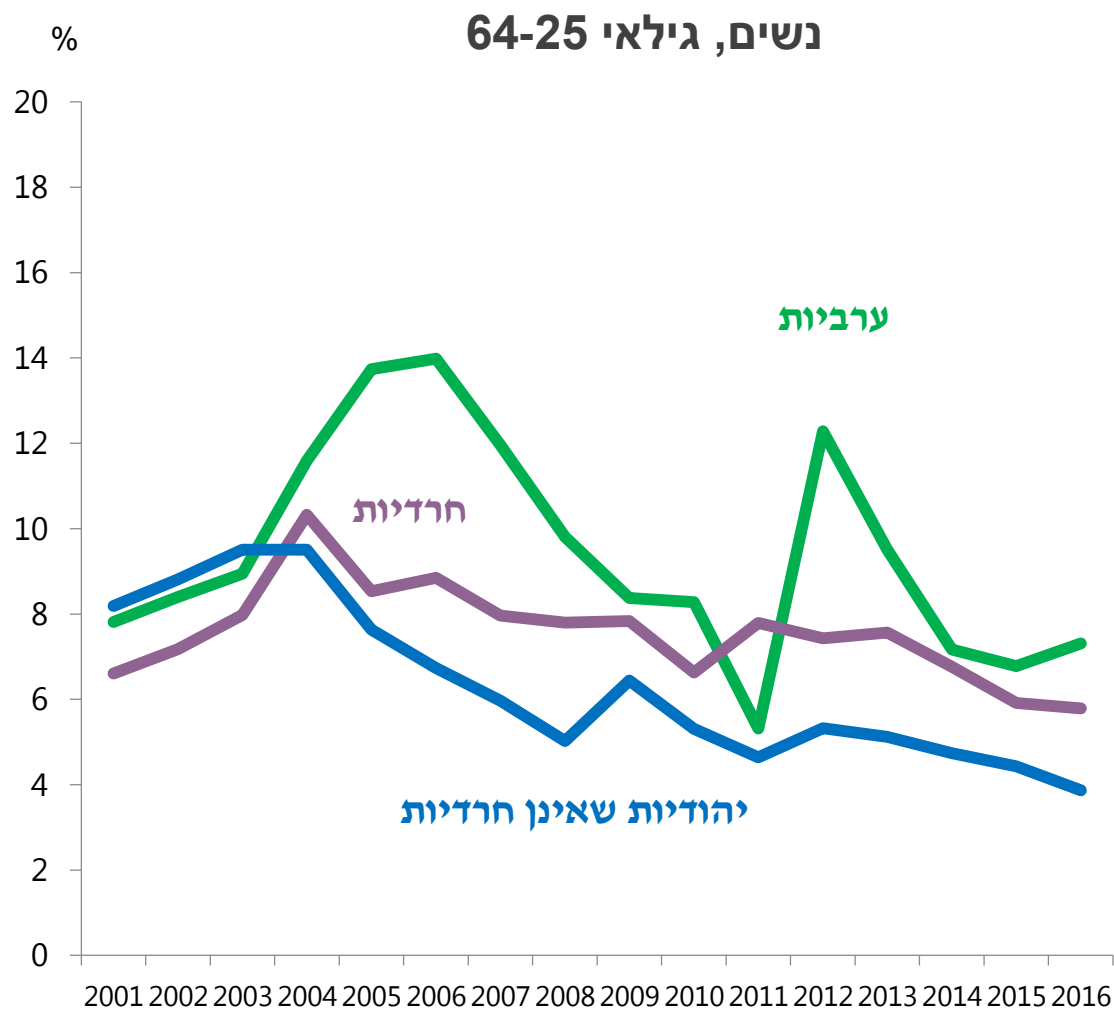
1995-2017

מקור: למ"ס

שיעורי אבטלה לפי קבוצות אוכלוסייה

نسبة البطالة بحسب الفئات السكانية

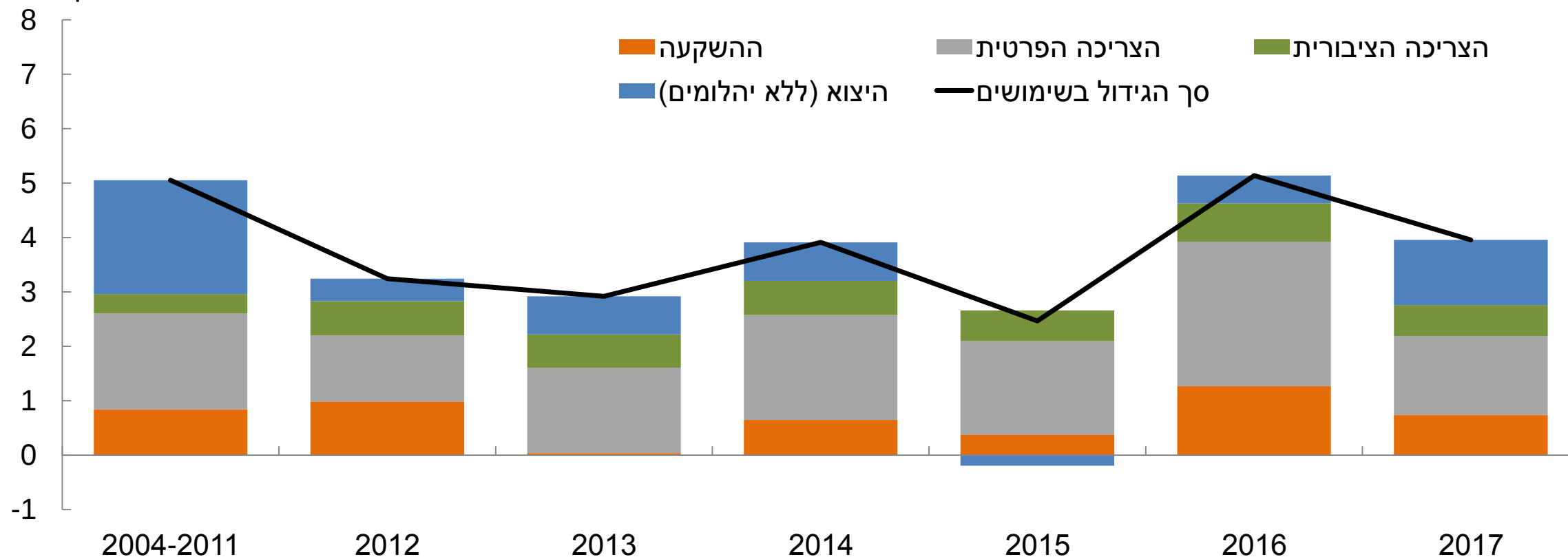

ישנם סימנים לצמיחה מאוזנת יותר هناك دلائل تشير إلى نمو أكثر توازنًا

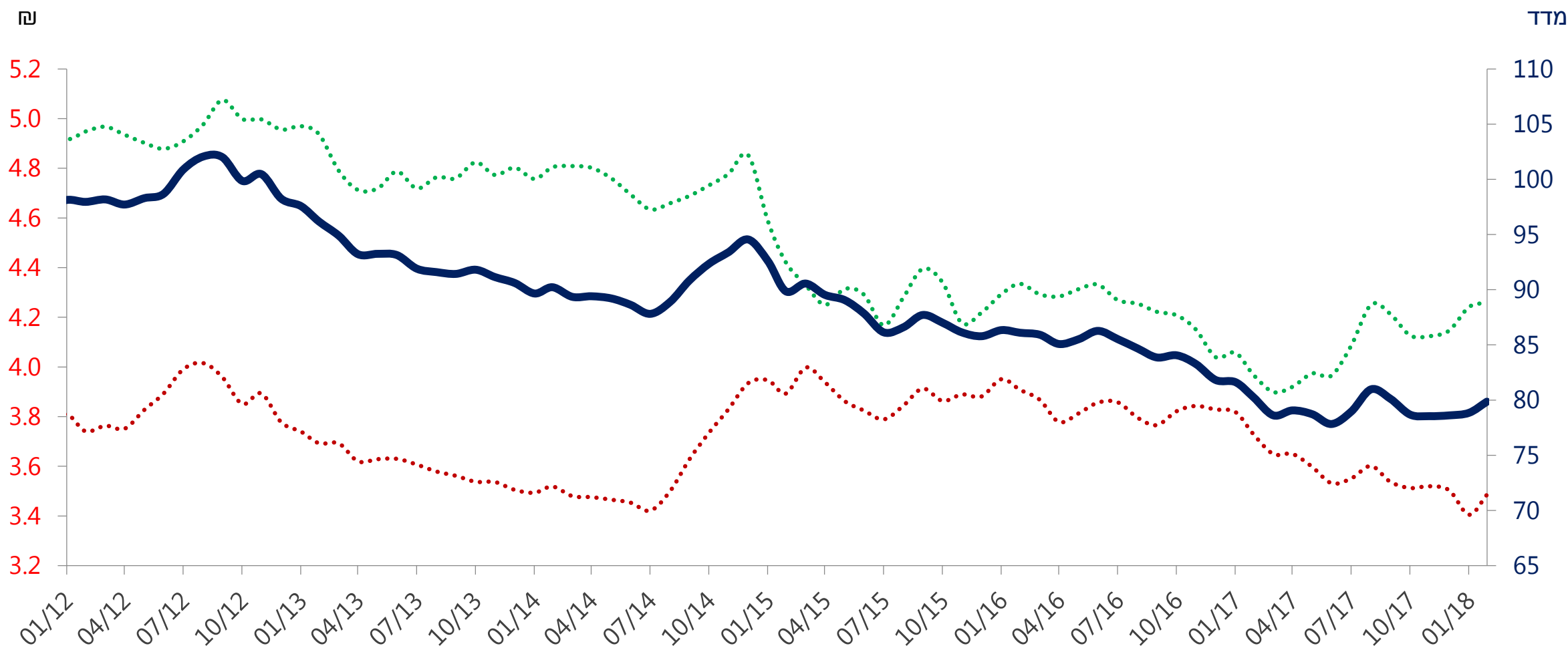
המקורות והשימושים - ההתפתחויות במהלך השנה

נקודות אחוז

שערי החליפין: שקל-דולר, שקל אירו ונומינלי אפקטיבי, 2012-2018

أسعار الصرف: الشيكل-الدولار، الشيكل-اليورو، الاسمي-الفعلي، 2018-2012

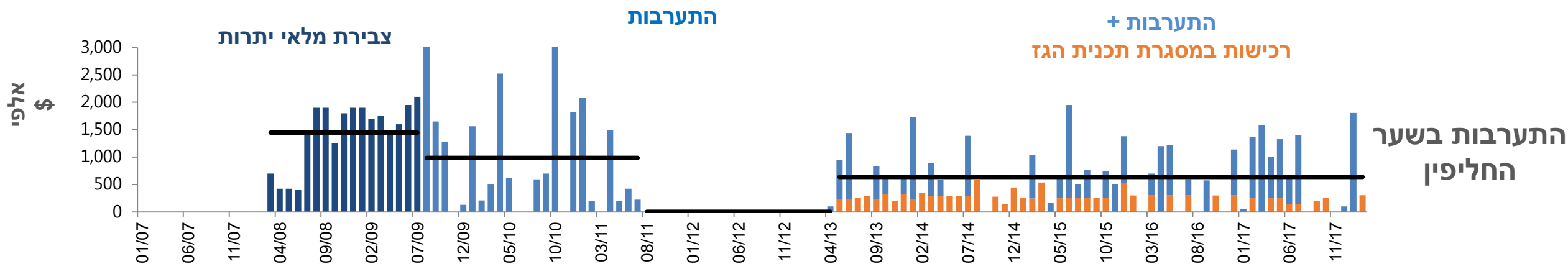
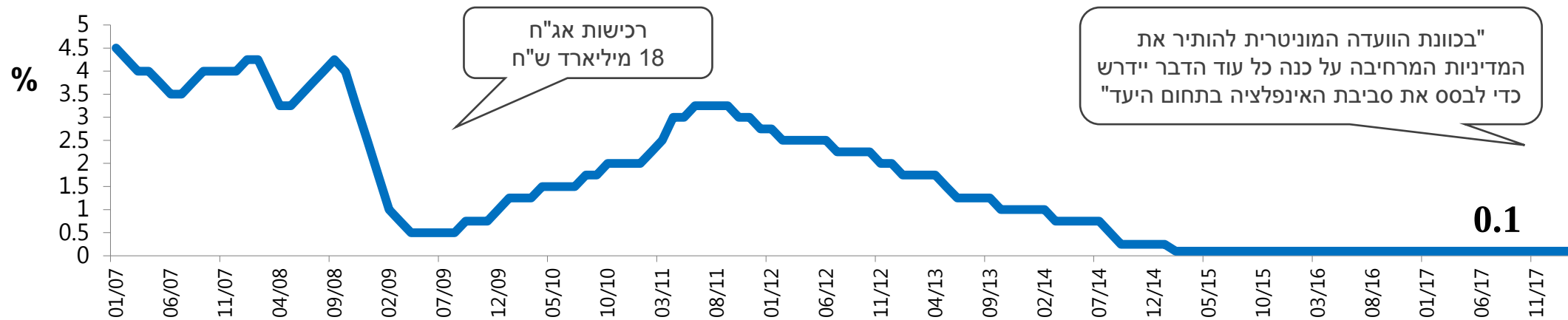
מקור: בנק ישראל

ריבית בנק
ישראל

כלי המדיניות המוניטרית של בנק ישראל, 2007-2018

أدوات السياسة النقدية لبنك اسرائيل 2018-2007

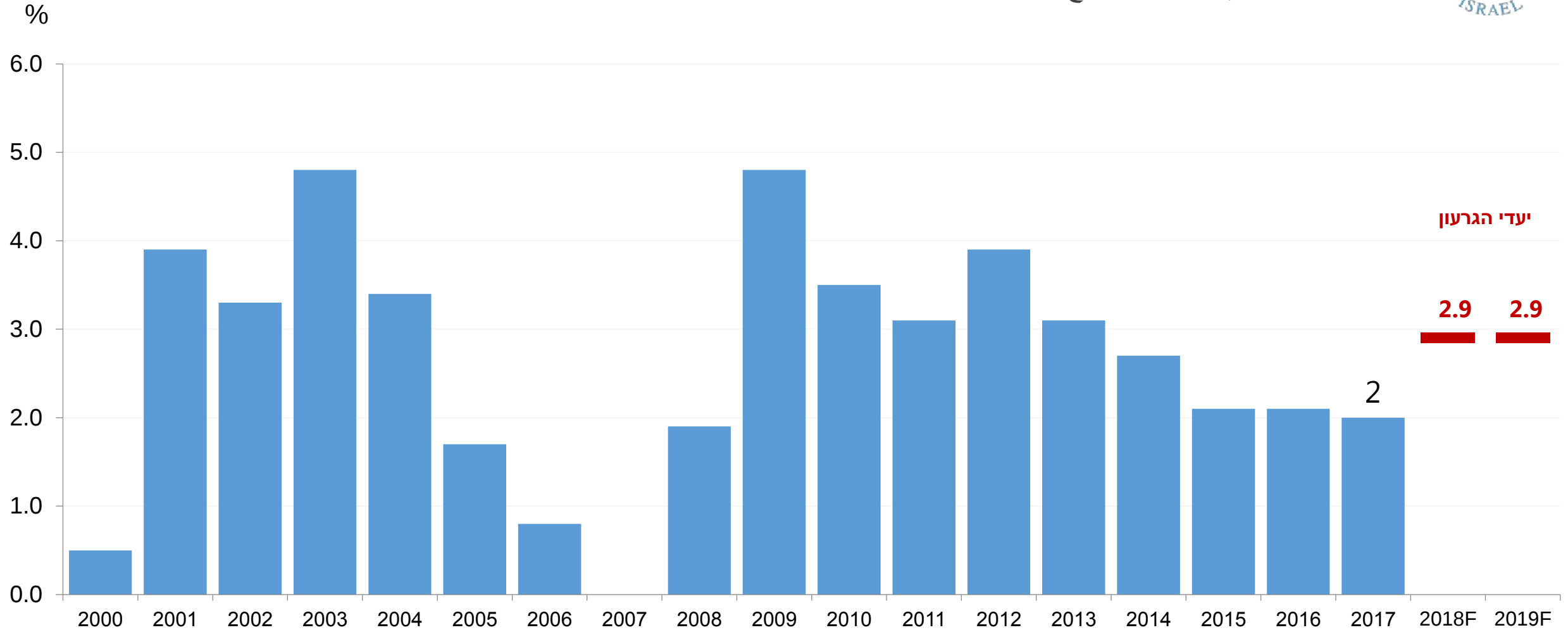

מצרפים פיסקאליים المجاميع المالية

גירעון הממשלה* ותקרת הגרעון העתידי

العجز الحكومي* وسقف العجز المستقبلي

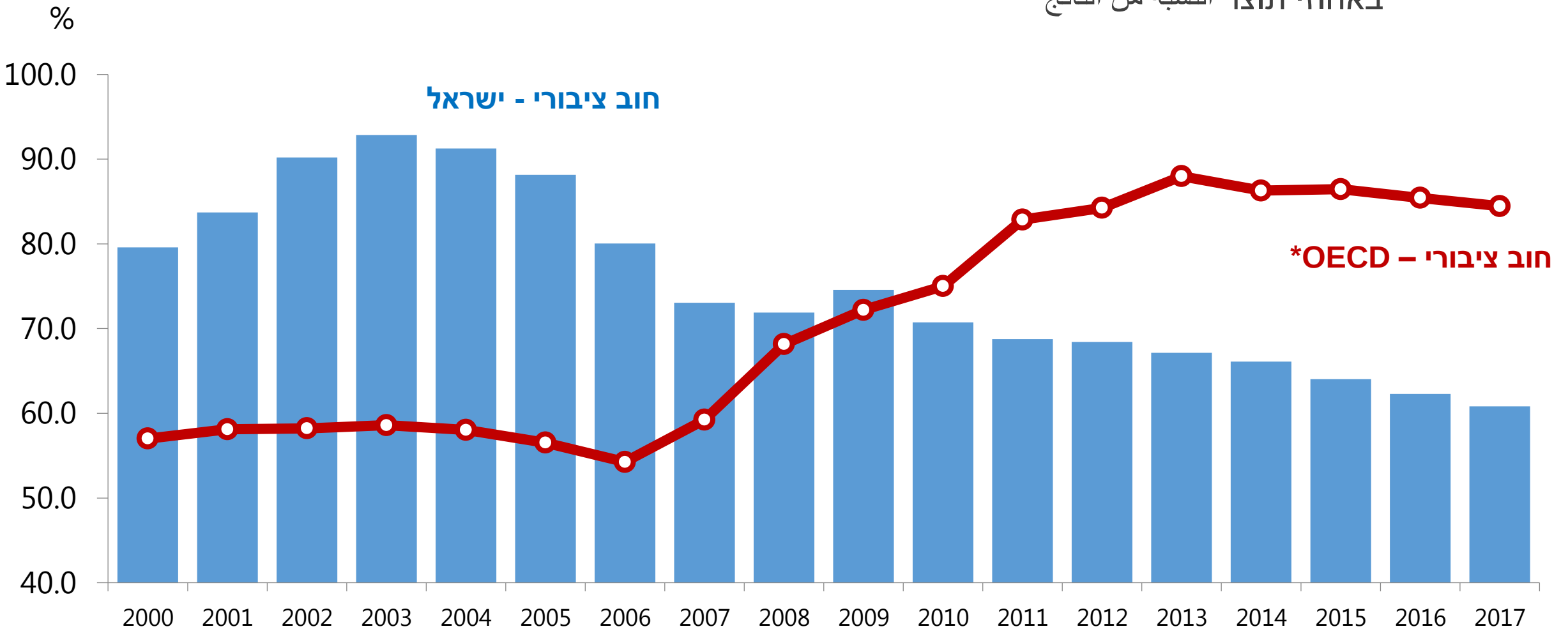
אחוזי תוצר, النسبة من الناتج 2000-2019*

* הנתונים ללא "רווחי בנק ישראל הממומשים" וללא מתן אשראי.
באדום : תקרת הגירעון.

החוב הציבורי בישראל במגמת ירידה الدَّيْن العام في إسرائيل في انخفاض متواصل

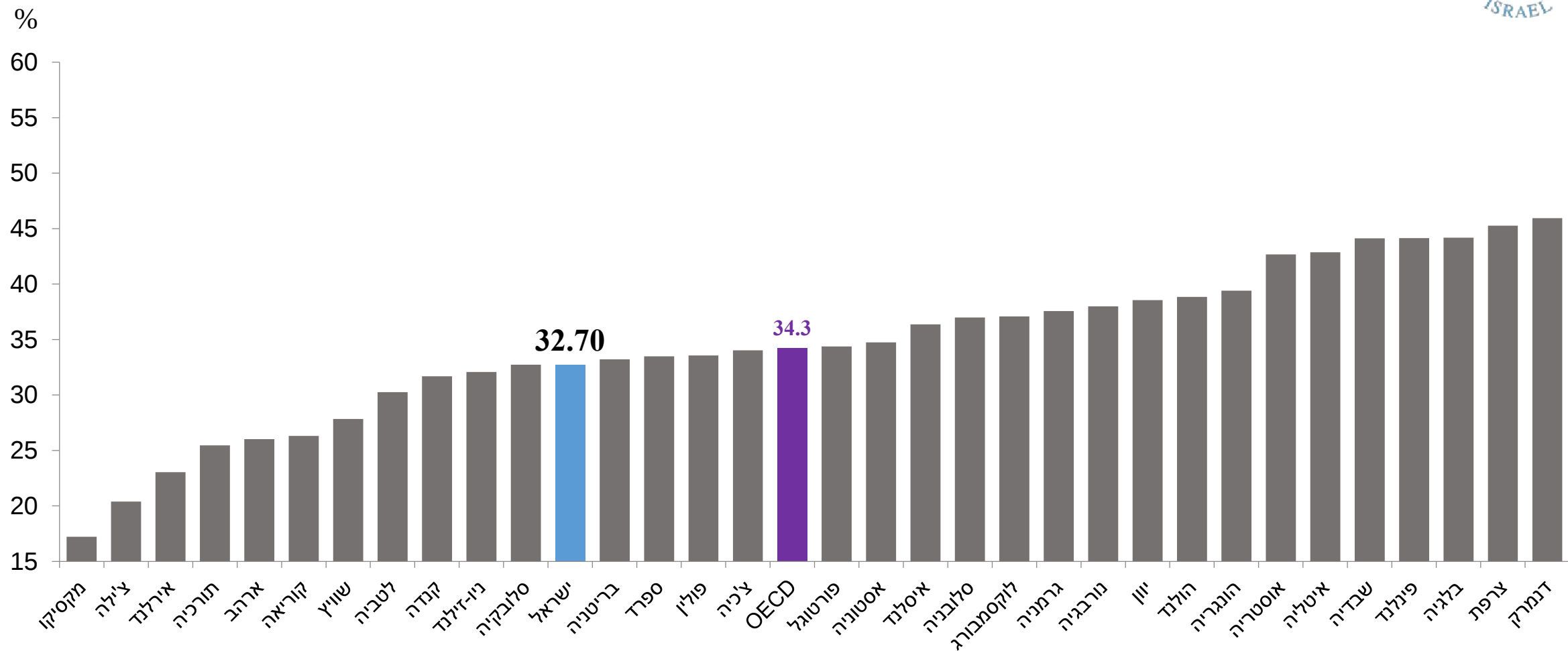
באחוזי תוצר הנسبة من الناتج

* ממוצע פשוט

נטל המס בישראל בהשוואה למדינות המפותחות אחוזי תוצר 2017

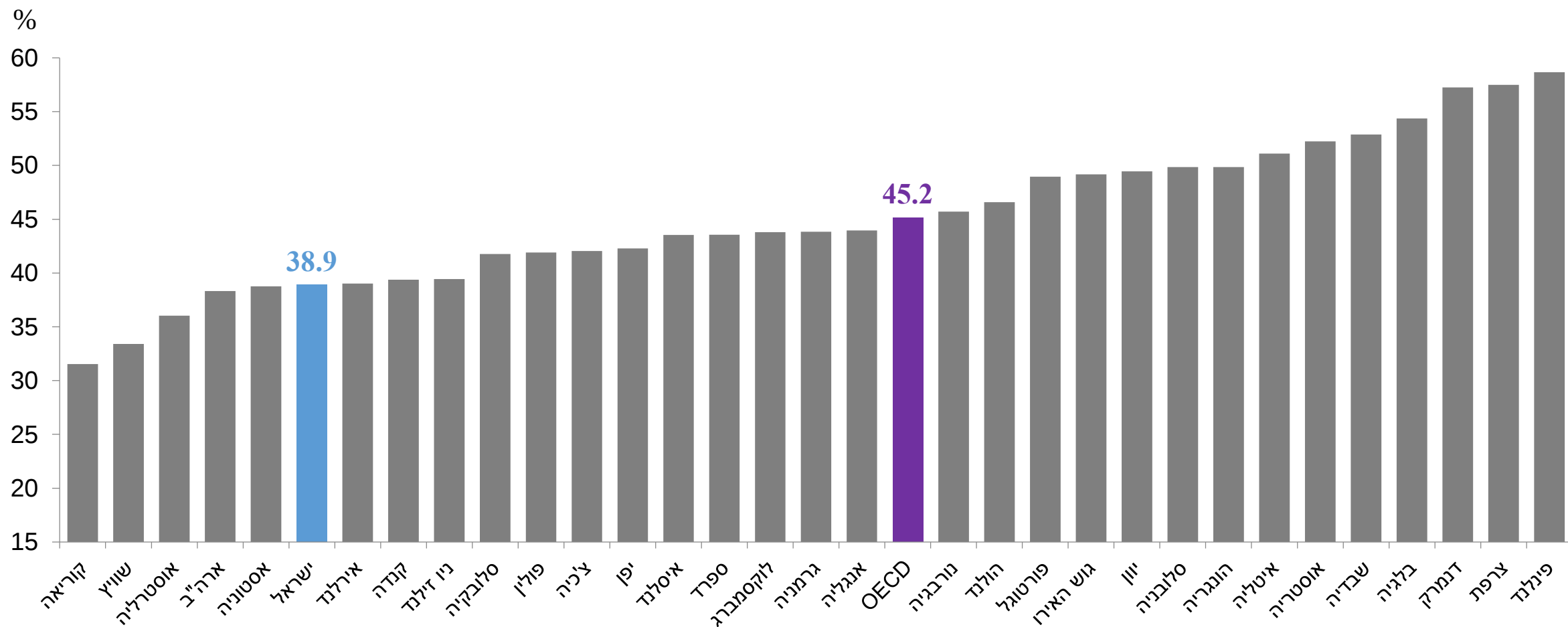
العبء الضريبي في إسرائيل مقارنة بالدول المتطورة ، النسبة من الناتج 2017

- ממוצע OECD מחושב כממוצע פשוט של מדינות ה-OECD
- בשנת 2017 נרשמו בישראל תקבולי מסים חריגים בשל גורמים חד פעמיים כמו מכירות חברות גדולות במשק ושינוי במיסוי דיבידנדים הנאמדים בכ-1.1 אחוזי תוצר

משקל ההוצאה הציבורית בתוצר בישראל בהשוואה למדינות המפותחות אחוזי תוצר 2017

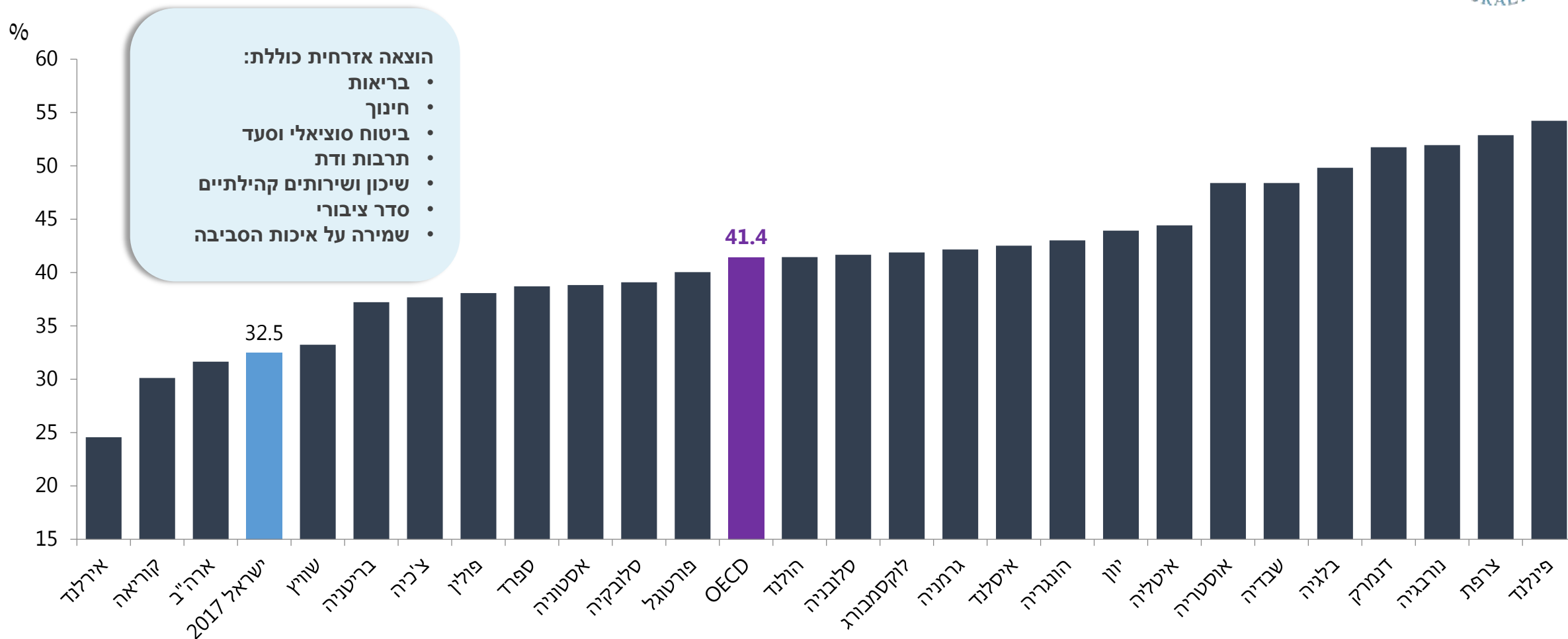
حجم الإنفاق العام من الناتج في إسرائيل مقارنة بالدول المتطورة النسبة من الناتج, 2017

* ממוצע OECD מחושב כממוצע פשוט של מדינות ה-OECD

משקל ההוצאה האזרחית ללא ריבית בהשוואה למדינות המפותחות אחוזי תוצר 2016

حجم الإنفاق المدني قبل الفائدة مقارنة بالدول المتطورة ، النسبة من الناتج 2016

*הוצאה האזרחית מחושבת על ידי הפחתת התשלומים על הריבית והוצאות הביטחון מסך הוצאות הממשלה.

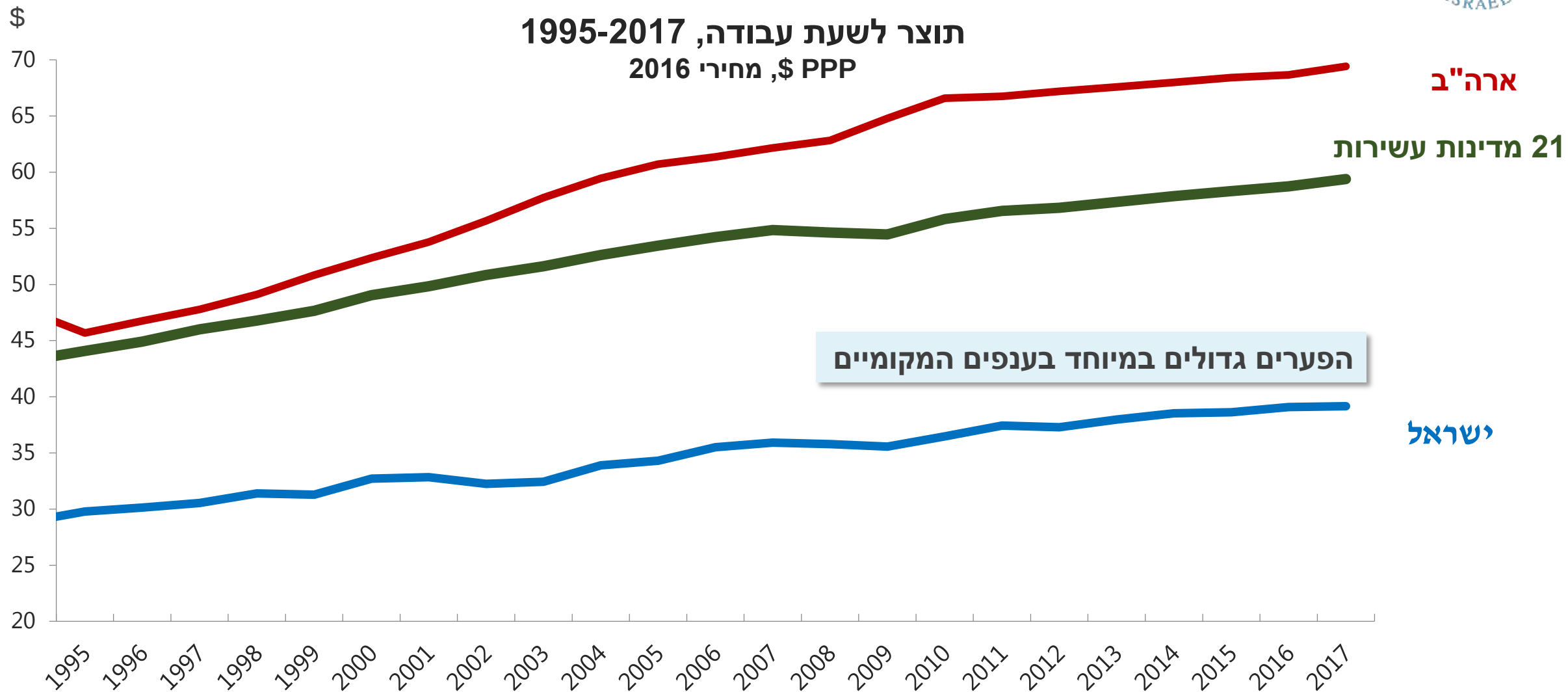
מגמות ארוכות טווח ואתגרים

التوجهات بعيدة المدى والتحديات

ישראל לא סוגרת את פער הפריון إسرائيل لا تغلق الفجوة في الإنتاجية

תוצר לשעת עבודה, 1995-2017
2016, \$ PPP, מחירי

הפערים בפריון נובעים מגורמים שונים

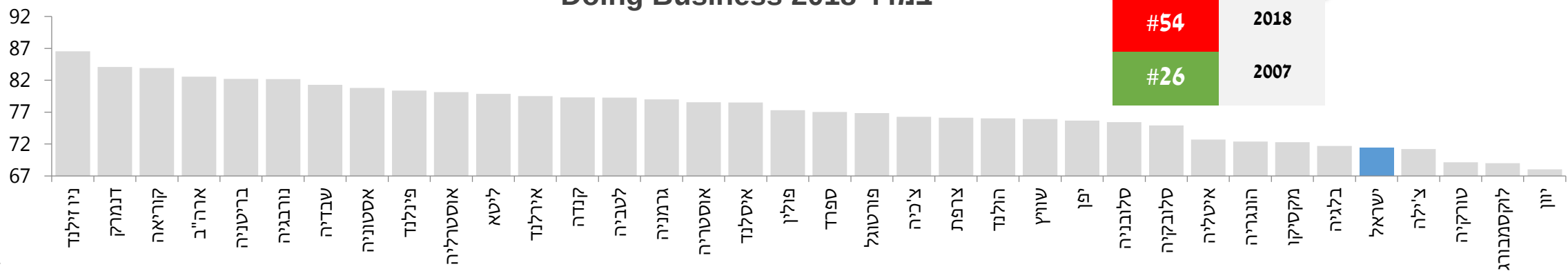
الفجوات في الانتاجية تنتج عن عوامل مختلفة

ניקוד כולל (100-0) למדינות ה-OECD
במדד Doing Business 2018

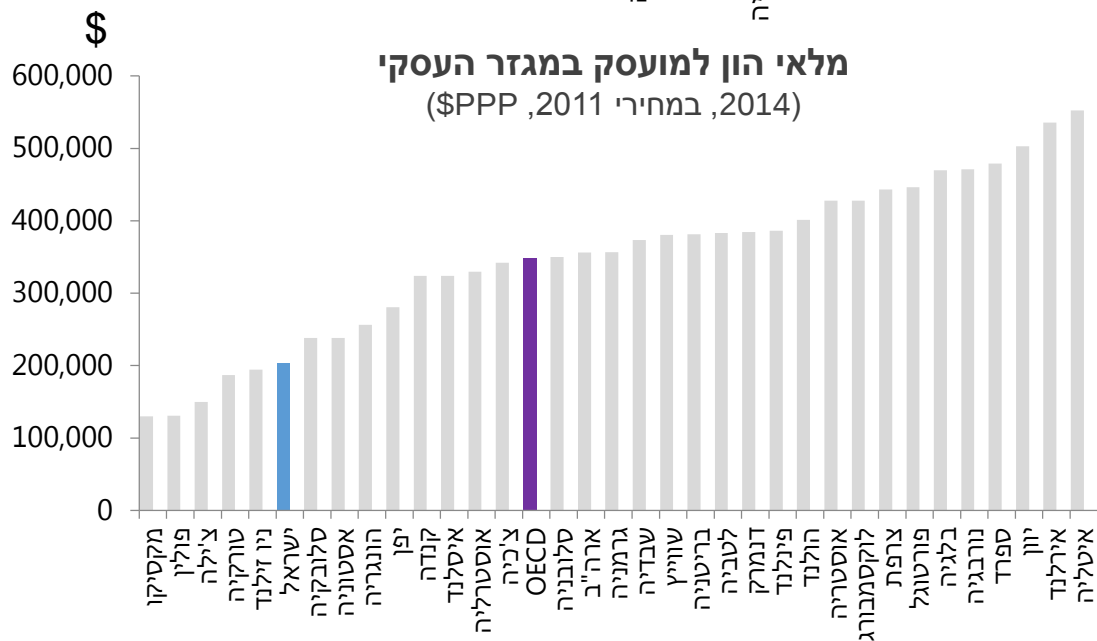
דירוג ישראל מבין כלל המדינות

2018 #54

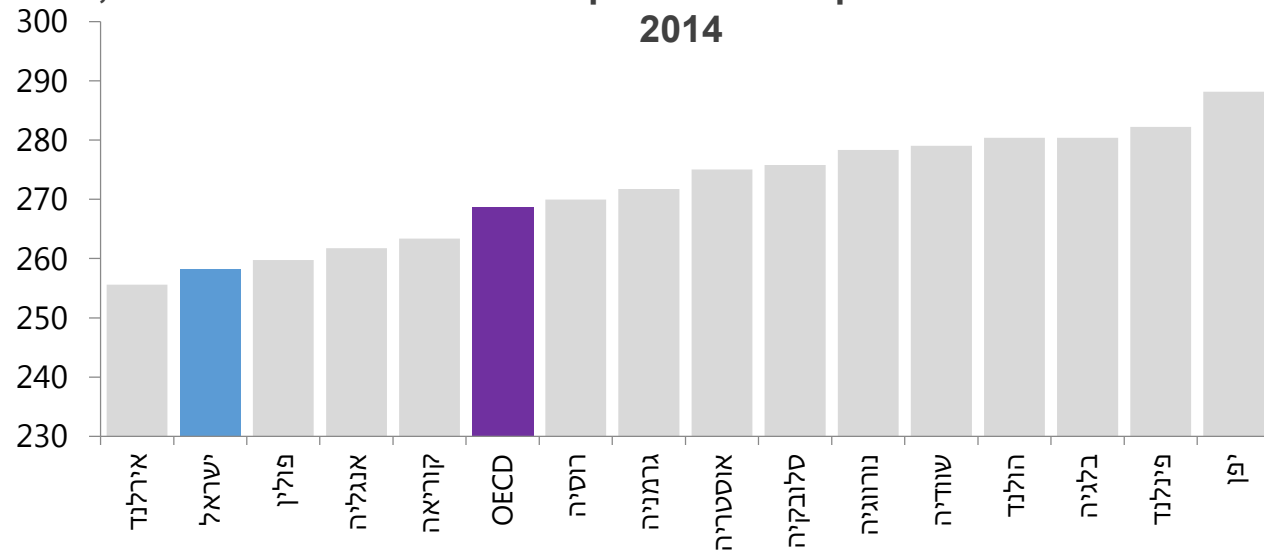
2007 #26

מלאי הון למועסק במגזר העסקי
(2014, במחירי \$PPP, 2011)

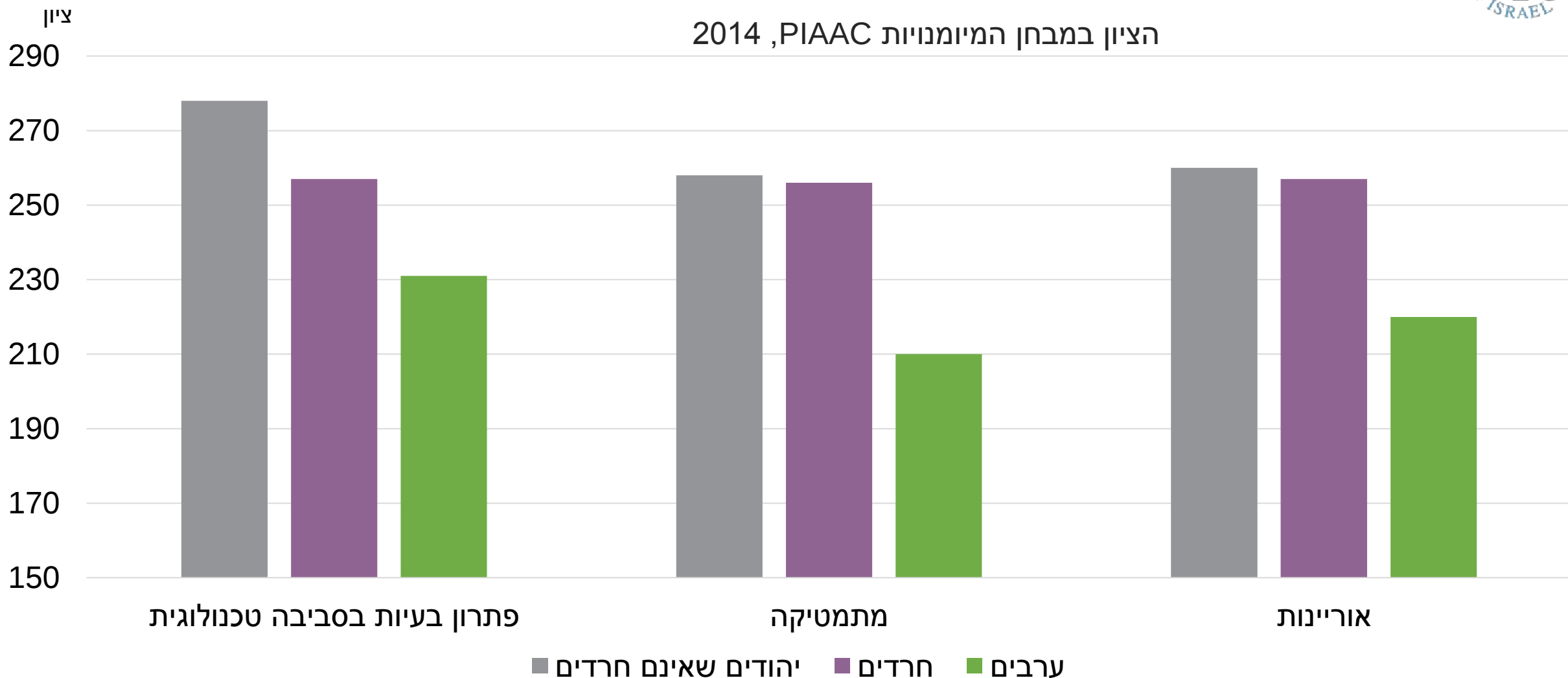
ישראל ומדינות ה-OECD בקרב בני 16+ בסקר המיומנויות הבינלאומי PIAAC, 2014

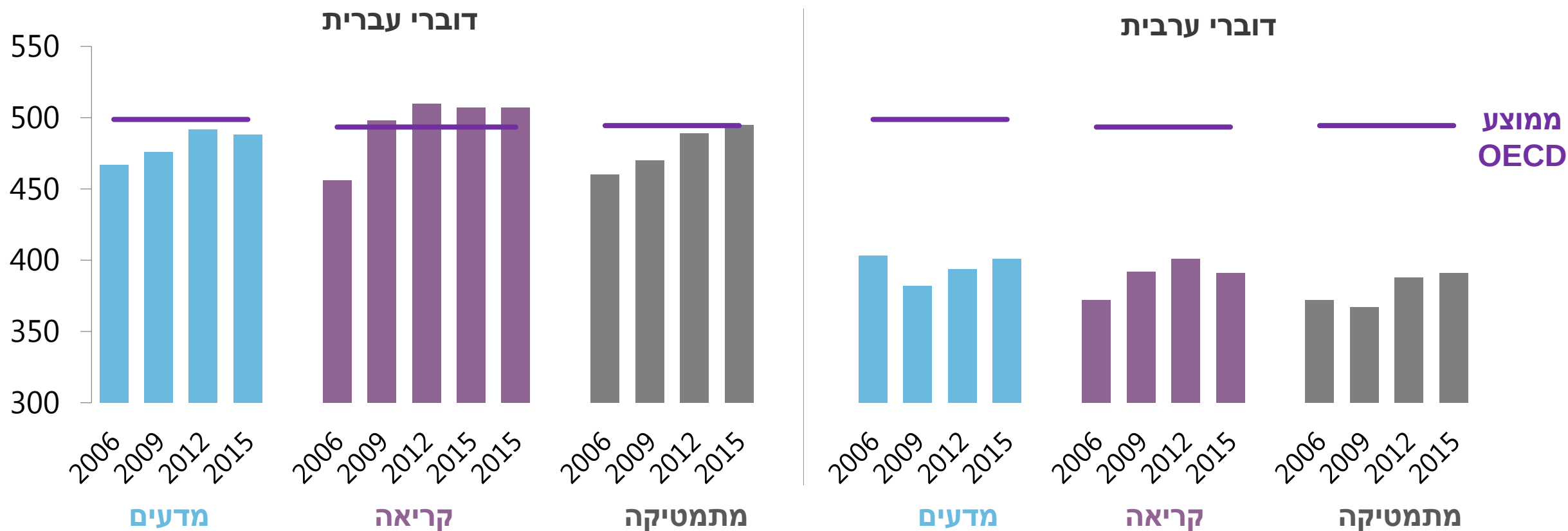
קבוצות האוכלוסייה בישראל נבדלות במיומנויות הבסיסיות שלהם בשוק העבודה

المجموعات السكانية المختلفة في اسرائيل تتفاوت من حيث مهاراتها الأساسية في سوق العمل

הציון במבחן המיומנויות PIAAC, 2014

פערים גדולים מאוד לפי מגזרי שפה במבחני ה-PISA فوارق كبيرة جدًا ما بين الناطقين باللغات المختلفة في امتحانات PISA

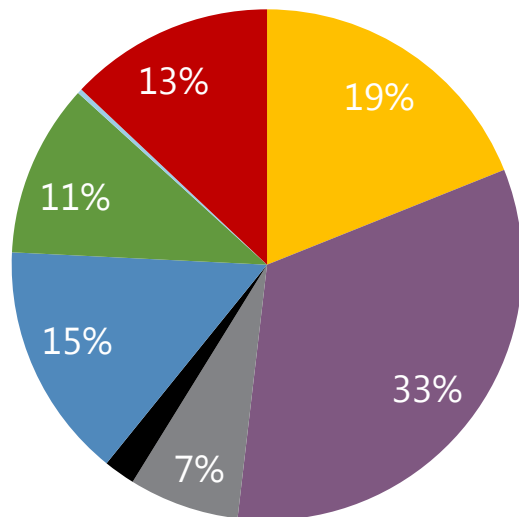
באוריינות מדעים - 87 נקודות
 באוריינות קריאה - 116 נקודות
 באוריינות מתמטיקה - 104 נקודות

הפערים בין דוברי עברית לבין דוברי ערבית :

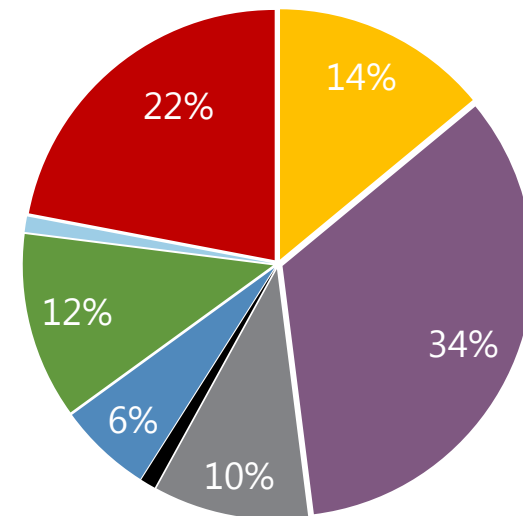
אחוז הסטודנטים היהודים והערבים בלימוד השונים באוניברסיטאות, תשע"ו

نسبة الطلاب اليهود والعرب في مجالات التعليم المختلفة في الجامعات، 2016

החברה הערבית

החברה היהודית

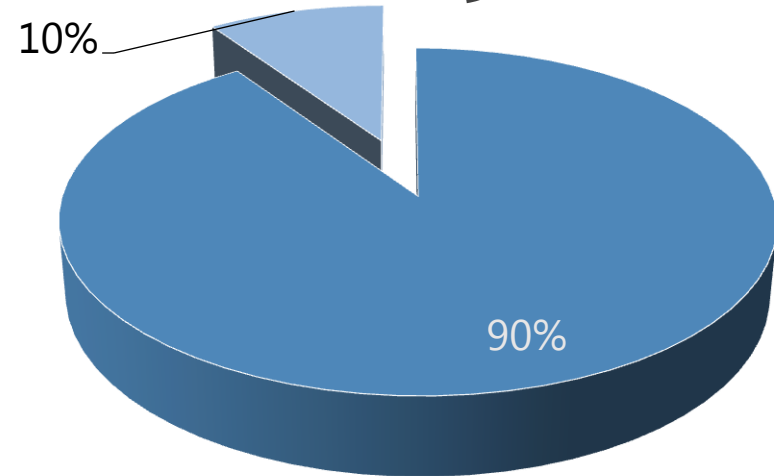

- רפואה
- הנדסה ואדריכלות
- חקלאות
- מדעי הטבע ומתמטיקה
- מקצועות עזר רפואיים
- מדעי החברה ועסקים
- מדעי הרוח וחינוך

קיים מיעוט סטודנטים ערבים במקצועות ההנדסה וייצוג כפול לסטודנטים ערבים ברפואה ובמקצועות עזר רפואיים ביחס לחברה היהודית

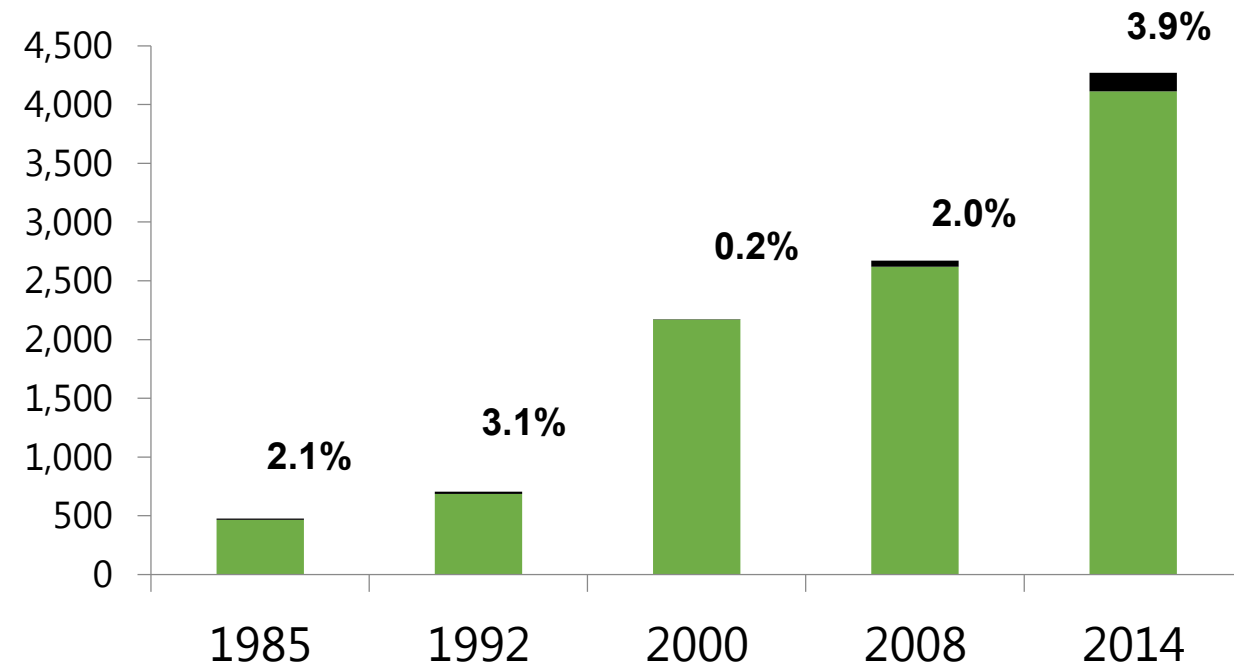
שינוי מגמה: בשנת תשע"ו (2016) שיעור הערבים מקרוב לומדי מקצועות ההייטק גדל לכמעט פי 4 מבעבר
تغيير في التوجه: في العام 2016 نسبة العرب من مجمل طلاب مجالات الهايتك ارتفعت بأربعة أضعاف مقارنة بالماضي

סטודנטים במקצועות ההייטק בשנת תשע"ו 2016

■ מהחברה היהודית ■ מהחברה הערבית

בוגרי תואר במקצועות ההייטק 1985-2008

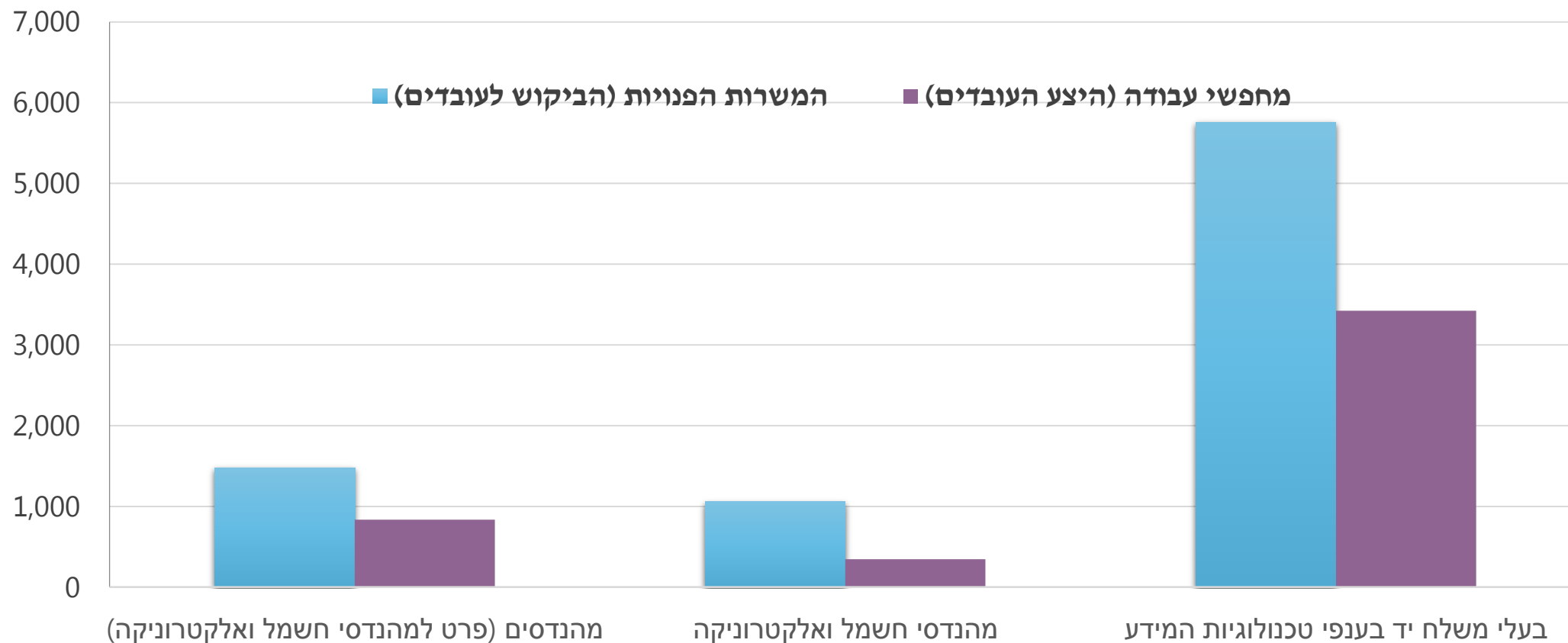
■ מהחברה היהודית ■ מהחברה הערבית

למרות הגידול בשיעור הסטודנטים הערבים שיעור נשירתם גבוה בכלל המקצועות ובייחוד במקצועות ההייטק שבו הוא עומד על כ- 50%

מספר גבוה של משרות פנויות מעידות על מחסור בכוח אדם מיומן בסקטור ההייטק

ارتفاع عدد الوظائف الشاغرة يدل على نقص في اليد العاملة المهنية في قطاع الهايتك

מספר המשרות הפנויות ומחפשי העבודה* במשלחי יד נבחרים, 2016

*היצע העובדים מורכב ממועסקים עובדים בדרך כלל בהיקף חלקי שלא מרצון, בלתי מועסקים, ולא משתתפים בכח העבודה השבועי וחיפשו עבודה

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מה נדרשת הממשלה לעשות בכדי לשפר את הפריון ולצמצם פערים

ما الذي يجب على الحكومة عمله من أجل تحسين الإنتاجية وتقليص الفجوات

✓ שיפור ההון האנושי :

- ✓ יש לפעול להעלאת רמת מיומנויות היסוד על ידי ייעול והגדלת ההשקעה במערכת החינוך וההכשרה המקצועית
- ✓ יש לפעול ליישום התכנית לתגבור לימודי העברית בבתי הספר הערביים החיוניים להשתלבות בשוק העבודה, ולתמרץ הסטת מורים איכותיים והוספת שעות הוראה לבתי ספר חלשים.
- ✓ שיפור ההון הפיזי : עידוד השקעה בתשתיות. ההשקעה בהון הפיזי משלימה להשקעה של המגזר הפרטי
- ✓ צעדים לשיפור סביבת הפעילות העסקית; המשך טיוב הרגולציה והפחתת הבירוקרטיה
- ✓ הסרת חסמים המעכבים חשיפה לתחרות מהעולם
- ✓ תימרוץ ותמיכה בהטמעת שיפורים טכנולוגיים בענפים המסורתיים, ובכלל זה בשירותים
- ✓ הגדלת תמיכת המדען הראשי בתקציבי מחקר ופיתוח

שיפור הפריון הוא המפתח לכושר התחרות של המשק

تحسين الإنتاجية هو المفتاح لقدرة التنافسية في القطاع التجاري

הערה לסיום | ملاحظة للاختتام

חברות רבות במשק מדווחות על קושי בגיוס עובדים מיומנים כחסם עיקרי להתרחבותם והביקוש למהנדסים בקרב התעשייה וענף ההייטק עולה על ההיצע. במקביל, מספר הסטודנטים הערבים להנדסה עולה באופן שיכול לתרום לשילובם בענפים שצמאים לכוח עבודה מיומן.

המחסור בעובדים מיומנים מייצר הזדמנות לקידום שילוב עובדים מהחברה הערבית בשוק העבודה בכלל ענפי המשק, לרבות בהייטק
النقص في العمّال المهنيّين يولّد فرصة لتعزيز دمج العمّال في المجتمع العربي في سوق العمل في
كافات قطاعات الجهاز الاقتصادي، بما في ذلك الهايتك

תודה شكرًا